

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/667,Uroczystosci-z-okazji-Dnia-Podziemnego-Panstwa-Polskiego-Bialystok-Knyszyn-27-wr.html>
18.03.2026, 04:09

Uroczystości z okazji Dnia Podziemnego Państwa Polskiego – Białystok-Knyszyn, 27 września 2005 r.

29.09.2005

Z okazji Dnia Podziemnego Państwa Polskiego OBEP w Białymstoku zainaugurowało cykl rajdów historycznych dla młodzieży. W rajdzie „Śladami żołnierzy Polski Podziemnej po Puszczy Knyszyńskiej” uczestniczyła młodzież z Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Knyszynie i z miejscowej drużyny harcerskiej im. Zygmunta Augusta oraz przedstawiciele białostockiego okręgu Światowego Związku Żołnierzy AK. Gośćmi honorowymi byli członkowie niepodległościowych oddziałów zbrojnych działających na terenie Puszczy Knyszyńskiej: dr Kazimierz Cimochowicz i Leonard Szydłowski.

Uczestnicy rajdu, a także przedstawiciele miejscowych władz samorządowych i organizacji kombatanckich wzięli udział w uroczystym otwarciu wystawy „Rdzawe druty od Ojczyzny dzielą nas... Internowani w latach 1944-1947” w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Knyszynie. Po przywitaniu gości przez dyrektora szkoły Krzysztofa Chowańskiego nastąpiła krótka część artystyczna przygotowana przez młodzież szkolną. Kombatanci z dużym wzruszeniem wysłuchali pieśni partyzanckich. W imieniu organizatorów wystawy z krótkimi przemówieniami wystąpili: naczelnik OBEP w Białymstoku dr Jerzy Milewski, który przybliżył zebranym działalność Oddziału IPN w Białymstoku i współautor wystawy Marcin Markiewicz, który przedstawił założenia wystawy. Wystawę w pomieszczeniach ZSO w Knyszynie można oglądać do końca października br. w godzinach 8.00-15.00.

Po obejrzeniu wystawy uczestnicy rajdu zostali przewiezieni autokarem w miejsce bitwy pod Ogółami. Była to jedna z największych bitew partyzanckich na Białostocczyźnie. 8 lipca 1945 r. grupa żołnierzy 1. pp. i funkcjonariuszy UB (w sumie około 400 ludzi) wsparta ogniem artyleryjskim zaatakowała obozowisko zgrupowania partyzanckiego AKO „Piotrków” pod dowództwem mjr. Aleksandra Rybnika ps. „Jerzy” (około 180 ludzi). Dzięki sprawnemu dowodzeniu partyzantom udało się wycofać z pola bitwy przez bagna niemal bez strat (jedynie dwóch zabitych), a w ostatnim etapie bitwy odbić pojmanych przed walką jeńców.

Przebieg bitwy omówił jej uczestnik – Kazimierz Cimochowicz. Młodzież i kombatanci zapalili znicze przy pomniku poległych w bitwie żołnierzy AKO.

Następnym punktem rajdu były wspomnienia na temat powojennej partyzantki niepodległościowej na terenie Puszczy Knyszyńskiej. Młodzież wysłuchała wspomnień Leonarda Szydłowskiego i Kazimierza Cimochowicza w pięknej scenerii – w ruinach gajówki na terenie Uroczyska Bielawa, w samym sercu Puszczy Knyszyńskiej. Dyskusję, w której wzięli udział uczestnicy rajdu moderował Marcin Zwolski z OBEP w Białymstoku.

Zakończenie rajdu odbyło się w Kopisku, gdzie w kościele parafialnym młodzież i kombatanci odmówili modlitwę za poległych w walce o niepodległość Polski i zostali pobłogosławieni relikwiami św. Stanisława Kostki przez ks. proboszcza Mirosława Szepiotko. Uczestnicy rajdu zapalili znicze przy pomniku poświęconym pamięci poległych i zamordowanych w czasie II wojny światowej, a następnie udali się na zaplecze parafii, gdzie zorganizowano ognisko.

Podsumowania rajdu dokonał dyrektor Oddziału IPN w Białymstoku prof. Cezary Kukło, który podziękował uczestnikom i organizatorom rajdu, szczególnie nadleśniczemu Nadleśnictwa Knyszyn dr. inż. Edwardowi Komendzie.

Biogramy honorowych gości rajdu:

Leonard Szydłowski, ps. „Ryś”, „Wrzos” (ur. 1928 w Białymstoku) – w 1942 r. jako czternastolatek rozpoczął działalność w AK jako łącznik placówki AK Knyszyn, którą zakładał jego ojciec, Wiktor. Latem 1944 r. w oddziale partyzanckim AK „Soła”. Od grudnia 1945 r. do końca 1946 r. w oddziałach partyzanckich Gabriela Oszczapińskiego ps. „Dzięcioł” i Leona Suszyńskiego ps. „P-8”. Odznaczony Krzyżem Walecznych. Po zakończeniu działalności konspiracyjnej wyjechał na tzw. ziemie odzyskane. Maturę zdał w Legnicy w 1951 r. Ukończył studia wyższe na SGPIS (obecnie SGH). Do końca aktywności zawodowej pracował jako księgowy.

Kazimierz Cimochoicz, ps. „Ken” (ur. 1927 w Białymstoku) – w 1943 r. jako szesnastolatek rozpoczął działalność w AK jako łącznik. Od wiosny 1945 r. w zgrupowaniu partyzanckim AKO „Piotrków”. Latem 1945 r. w szwadronie ułanów zgrupowania. Przeniesiony do Sztabu Okręgu WiN jako łącznik zastępcy komendanta Okręgu mjr. Aleksandra Rybnika, ps. „Jerzy”. W 1946 r. aresztowany i więziony w areszcie UB w Sokółce. Odznaczony Krzyżem Walecznych. Jesienią 1946 r. wyjechał na ziemie odzyskane. Maturę zdał w Legnicy w 1951 r. Ukończył studia na Politechnice Wrocławskiej. W 1990 uzyskał stopień doktora nauk technicznych na Politechnice Śląskiej. Wieloletni wykładowca Politechniki Krakowskiej.

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

